

مدرک اشیاء در عالم اعراض

برای درک هر چیزی که صورت خارجی در این دنیا دارد لازم است از حواس پنجگانه استفاده کنیم. چنانکه برای اشکال و رنگ ها از بینایی، صدا ها شنوایی، بوها بویایی، طعم چشایی و برای حرارت و برودت و رطوبت و یبوست و نرمی و خشونت و امثال آن از لامسه استفاده میکنیم.

و اگر برای درک هر کدام از غیر مشعر خودش استفاده کنیم هیچگاه به آن نخواهیم رسید حتی اگر به استدلالات عقلی دست آویز شویم باز هم کنه آن را درک نخواهیم کرد. به عنوان مثال به عقل استدلال میکنیم که گرما، خشک است و باید قرمز باشد کما اینکه نمک، فلفل، راوند، غاریقون و بسیاری اجسام گرم ذاتی و عرضی دیگر میشناسیم که هیچکدام نشانه هایی که عقل برای گرما استدلال میکند را ندارد. چرا که دار اعراض است و چیزی نیست مگر اینکه از آنچه ذاتش اقتضا میکند تغییر کرده است. فلذا عقل به جزئیات عالم دست پیدا نکرده و نمیتواند حکم کند. و حتی اینکه خواهیم بنا را بر عدم تعلق اعراض بگذاریم باز هم موجب علمی به آنچه که در حقیقت است نمیشود.

پس برای درک اشیا و جایگاه آن در خارج باید از مشاعر پنجگانه استفاده کرد.